

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Vår ref. #272987
Deres ref. 14/2089

Oslo, 12.9.2014

Høringsuttalelse om endring i forvaltningsloven, innføring av et forbud mot bruk av barn som tolk

Det vises til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev datert 28.5.2014 om endring i forvaltningsloven, innføring av et forbud mot bruk av barn som tolk.

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for å styrke kunnskap og samfunnsstrukturer for gjennomføring og overvåking av barns rettigheter i medhold av FNs barnekonvensjon. Norgesprogrammet i Redd Barna arbeider for styrking av barns rettigheter i Norge, og overvåker brudd på barnrettighetene med spesielt fokus på sårbare grupper barn.

Departementets endringsforslag

Departementet foreslår å innføre en hovedregel i forvaltningsloven som innebærer at barn ikke skal brukes som tolk eller for å formidle informasjon mellom forvaltningen og personer som ikke har tilstrekkelige språkferdigheter til å kommunisere direkte med forvaltningen. Formålet med lovbestemmelsen er hensynet til barnets beste og det å bidra til å sikre en forsvarlig saksbehandling. Departementet foreslår videre to unntaksregler henholdsvis i andre og tredje ledd.

7.1.1 Forslagets hovedregel

Redd Barna er meget positiv til hovedregelen i forslaget om innføring av et forbud mot bruk av barn som tolk. Vi mener at et forbud ikke bare er nødvendig for å ivareta brukerens rettsikkerhet og sikre likeverd i tjenesten, men også for å ivareta og sikre barnets rettsikkerhet og rettigheter, herunder barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

7.1.2 Unntak når nødvendig for å unngå tap av liv eller annen alvorlig helseskade

Redd Barna støtter forslaget til det første unntaket (ny § 11 andre ledd) der det i akutte tilfeller kan gjøres unntak når det er nødvendig for å unngå tap av liv eller annen alvorlig helseskade. Vi mener at eksemplene departementet kommer med i notatet, for eksempel konsultasjon hos legen, likevel ikke faller under disse akutte tilfellene, og mener derfor at det skal spesifiseres i selve lovforslaget at unntaket bare gjelder virkelig akutte tilfeller og skal tolkes mer begrenset.

7.1.3 Unntak i andre tilfeller

Redd Barna er kritiske til den andre unntaksbestemmelsen (ny § 11 tredje ledd) hvor det kan gjøres unntak ved tolking og formidling av enkle beskjeder dersom det må anses som forsvarlig. Redd Barna mener at denne unntaksbestemmelsen åpner for å fortsette dårlig praksis på noen områder, og at det vil være en fare for at unntaket blir regelen.

Selv om konsekvensene rettslig sett kanskje ikke alltid er like store på dette området, kan de praktiske konsekvensene, særlig for barnet, likevel være det. Etter vår mening er forvaltningen ikke alltid like godt egnet eller i stand til å vurdere barnets beste i disse tilfellene. Det er for eksempel ikke like lett for alle å vurdere hva som er en 'enkel beskjed' for et barn, og hvor stor belastningen faktisk er for det enkelte barnet. Redd Barna stiller spørsmål ved om eksemplene som departementet kommer med, er så enkle for barn som departementet mener. Det er i hvert fall ikke noe en kan vurdere eller ta stilling til uten å ha kjennskap til barnets totale omsorgs- og oppvekstsituasjon. Det som kan virke som en enkel beskjed for voksne i en gitt situasjon, kan fort bli en stor belastning når barnet skal formidle flere enkle beskjeder på flere forvaltningsområder samtidig. Forvaltningen har ikke oversikt over hvor mange 'enkle beskjeder' barnet allerede skal formidle og kan dermed heller ikke vurdere om det er for belastende for barnet.

Redd Barna mener at unntaksregelen i tredje ledd bør fjernes. Vi mener at forvaltningen, også når det gjelder 'enkle beskjeder', skal kommuniseres med sine brukere uten at barn blir brukt som tolk for å formidle budskapet, og at unntaket bare skal være unntaket i andre ledd.

Om det likevel anses som ønskelig å beholde det andre unntaket, mener vi at unntaket bør tolkes snevrere og at det skal lages gode og strenge retningslinjer.

Redd Barna:

- **Støtter lovforslagets hovedregel (ny § 11 første ledd)**
- **Støtter lovforslagets første unntak, men ønsker en spesifisering i loven at unntaket skal tolkes snevrere, og bare gjelder akutte tilfeller (ny § 11 andre ledd)**
- **Ønsker lovforslagets andre unntak fjernet (ny § 11 tredje ledd)**
- **Mener at det andre unntaket bør tolkes snevrere og at det skal lages gode og strenge retningslinjer om det likevel anses som ønskelig å beholde det andre unntaket**

Med vennlig hilsen,
Redd Barna

Janne Olise Raanes
Leder Norgesprogrammet

Sanne Hofman
Rettighetsrådgiver